

דו"ח איכות

ידיעון התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

גיליון סיכום הפעילות בחודש אוקטובר 2017

קריאה להקמת ועדת בדיקה ממשלתית בפרשות רות דוד - התנועה קוראת לשרת המשפטים להורות על הקמת ועדת בדיקה ממשלתית שתבחן לעומק את אופן טיפולה של מערכת אכיפת החוק בפרשות רות דוד, כדי להבטיח כי פרשות אלו וגרורותיהן ייחקרו לעומק ולרוחב. בשנים האחרונות פועלת התנועה למיצוי הדין ולחקירה יסודית ומעמיקה של פרשות שחיתות הנוגעות לגברת רות דוד, פרקליטת מחוז תל אביב לשעבר. על פי החשדות, במהלך כהונתה כפרקליטת מחוז תל אביב, הגב' דוד התערבה באופן פסול בהליכים פליליים אשר נוהלו בפרקליטות המחוז, וכן לא אפשרה מיצוי הליכים בפרשות שעל פניו צריכות היו להיחקר ולהגיע לבית המשפט, בין היתר, בשל קרבתה לרונאל פישר וליאיר ביטון. על פי החשדות דוד עיוותה והשחיתה את מערכת אכיפת החוק. למרות כל זה, נראה שמערכת אכיפת החוק פועלת בעניינה של דוד באופן תמוה ובלתי ממצה. בחודש יוני 2016 התפרסמה החלטת היועץ המשפטי לממשלה לגנוז את תיק החקירה של דוד בעבירות שוחד ומרמה והפרת אמונים, עת שימשה כפרקליטת מחוז תל אביב. דומה כי החלטת היועמ"ש איננה עולה בקנה אחד עם הממצאים בשטח, באופן המחייב לשיטת התנועה בחינה חיצונית ועצמאית של התנהלות הפרקליטות בימי כהונתה של דוד וכן של הליכי החקירה בעניינה. עמדתנו מבוססת על מספר פרשות, בניהן אתי אלון והאחים דדוש; תיק החקירה בעניינו של יצחק רוכברגר; חקירת החשדות בעניין בכירי קופת חולים מאוחדת; יוסי וסרמן, פרשת רשות המיסים ושוקי משעול. בפרשות אלו לא ברור מהו הבסיס העובדתי או המשפטי עליו הסתמך היועמ"ש בהחלטתו, כך עולה החשש כי הן לא נחקרו או לא נחקרו די צרכן.

התנועה הגישה עתירה נגד ההתעלמות השיטתית של משרד האוצר מפניות הדורשות לפרסם מידע על טיפול המשרד בהפרות של כ"ל – התנועה דורשת בעתירה להורות למשרד האוצר למסור לה פרוטוקולים של דיונים שנערכו במשרד האוצר בעניין מסקנות דוח שנכתב במשרד בנוגע להפרות תנאי מניית הזהב של חברת כימיקלים לישראל. במשרד האוצר מתעלמים במשך תקופה ארוכה מהבקשה שהוגשה עפ"י חוק חופש המידע ע"י התנועה בעניין. התעלמות משרד האוצר מבקשת המידע (תוך כדי שהליך משפטי באותו נושא תלוי ועומד!) – מצטרפת למקרים נוספים בהם מתעלם המשרד מבקשות מידע, והדבר מעורר חשש שמא מדובר בשיטה – פסולה מכל וכל – שמטרתה להתחמק ממסירת מידע "לא נוח" למשרד, או כזה אשר עלול להאיר אותו באור שלילי. מדובר בהתנהלות פסולה, המנוגדת למצופה מרשות מנהלית.

דורשים לחשוף: אילו אגודות עות'מאניות מקבלות הטבות מס? כזכור בישראל קיימות מספר "אגודות עות'מאניות" שפועלות עד היום מתוקף חוק שנחקק בתקופה העות'מאנית – ולא מחייב אותן בנוסחות בסיסיות של מנהל תקין, שקיפות, דיווח ועוד. בין האגודות הנ"ל ניתן למצוא גופים חזקים ועיקריים במשק כמו ההסתדרות, הסתדרות המורים, קופות חולים ועוד; מדו"ח מבקר המדינה האחרון הסתבר שכמה אגודות עות'מאניות גם מוכרות כ"מוסדות ציבור" ועל כן מקבלות הטבות מס – ועל כן התנועה פנתה עפ"י חוק חופש המידע על מנת לברר מיהן האגודות הנ"ל, איזה נוהל הביא למתן הטבות המס, כל המסמכים והפרוטוקולים מהדיונים הנוגעים לכך, הנימוקים למתן ההטבה – ועוד מידע רלוונטי בנוגע לנושא.

התנועה עתרה לבית המשפט בדרישה לחשוף את המידע על הוצאות שיפוץ ואחזקת מעון ראש הממשלה שמסרבים למסור - הוצאותיו של ראש הממשלה נתניהו ומשרדו, עומדות זה מספר שנים במרכז השיח הציבורי, כאשר מדי תקופה מתפרסמים נתונים הנוגעים להוצאות כספי ציבור מטעם משרד רה"מ, ועולות טענות הנוגעות לבזבזנות והוצאות החורגות מן הצורך. במסגרת העניין הציבורי בנושא זה, פורסם בחודש מאי השנה בתקשורת, כי משרד ראש הממשלה השקיע כ-350 אלף ₪ בשיפוצים ותיקוני בנייה במעון הרשמי, לרגל ביקורו של נשיא ארצות הברית. לפי הפרסומים, השיפוצים היו בהיקף ניכר, וכללו רכישת כסאות, ריפוד כורסאות, שיפוץ חדר העיתונאים, הוצאות גינון, תקשורת ושיפוצים כלליים. יתר על כן, גם בסרטון שהפיצה לשכת ראש הממשלה מפגישה זו, מספרים ראש הממשלה ורעייתו למר טראמפ, כי לאור ביקורו ניתן תקציב לשיפוץ המעון, לסיוע ולצביעת הקירות. לאור הדברים פנתה התנועה בחודש יוני השנה למשרד ראש הממשלה בבקשה לפי חוק חופש המידע לקבלת מסמכים המפרטים את כלל הוצאות שיפוץ ואחזקת מעון ראש הממשלה החל מחודש יוני 2016. למרות שעברו למעלה מארבעה חודשים, לא נתקבלה כל תשובה מטעם משרד ראש הממשלה. התופעה לפיה רשות ציבורית ראשונה במעלה, כמשרד ראש הממשלה מתעלמת מחובותיה המנהליות, מתעלמת מהוראות החוק הברורות, ומתעלמת מפניותיה החוזרות של העותרת אינה ראויה, ומהווה פגיעה קשה בשלטון החוק, בכללי המנהל התקין, באמון הציבור ברשות ובחובת הסבירות המוטלת על רשויות מנהליות.

עוד תביעת השתקה? התנועה מבקשת להצטרף במעמד "ידידת בית המשפט" בתביעה שהוגשה נגד העיתונאית ורד פלמן - התנועה הגישה בקשת הצטרפות להליך בתביעה שהוגשה כנגד העיתונאית ורד פלמן. בקשת התנועה נעשתה על מנת לסייע לעיתונאית ולהשמיע את קול האינטרס הציבורי וחופש הביטוי. "תביעה זו הינה חלק מתופעה משפטית מצערת אשר הולכת וצוברת תאוצה בשנים האחרונות, בה מנוצלת מערכת המשפט ומשמשת ככלי אסטרטגי כנגד גורמי ביקורת ציבורית, בהם עיתונאים, חושפי שחיתות ומתריעים בשער הנאבקים למען ערכים דמוקרטיים כשקיפות, ביקורת אזרחית ומנהל תקין, ומתוך מטרה ליצור 'אפקט מצנן' כנגד מעורבות אזרחית וניסיון להעלות למודעות נושאים בעלי חשיבות ציבורית."

עמדת התנועה בדבר הצעת חוק המפלגות (פריימריז) - התנועה הגישה נייר עמדה לחברי ועדת הפנים והגנת הסביבה אשר ייתן מענה לכלל הקשיים שעלו מן ההצעה המקורית. ההצעה מבקשת לספק פתרונות לשני כשלים שעולים כיום בבחירות המקדימות. האחד, הינו יצירת נתק בין נבחר הציבור לבין התורמים להם, לשם הפחתת משוא הפנים וניגוד האינטרסים. השני, הינו סוגיית חוסר השוויון בין המועמדים בבחירות המקדימות. לעמדת התנועה, הצעת החוק מעגנת את חוסר השוויון בין המועמדים השונים בבחירות המקדימות, על ידי מתן יתרון למועמדים נבחרים על פני מועמדים שאינם נבחרים וזאת באופן שווה על כלל המועמדים בבחירות המקדימות: א. איסור קבלת בעל שלושה רבדים, שיחולו באופן שווה על כלל המועמדים בבחירות המקדימות: א. איסור קבלת תרומות עבור מימון קמפיין בחירות מקדימות - ב. הקמת פלטפורמה ממלכתית לאיסוף תרומות אנונימיות בשיטת "מימון המונים" עבור קמפיינים לבחירות מקדימות - ג. קבלת הלוואה מהמדינה, שתהפוך למענק במידה והמועמד נבחר לכנסת.

הוכרזו זוכי אות אביר איכות השלטון לשנת 2017 – ועדה ציבורית בראשות השופטת בדימוס דליה דורנר, בחרה השנה בשופט בדימוס סלים ג'ובראן כאביר איכות השלטון לשנת 2017 בתחום הרשות השופטת. הזוכה הנוסף באות הנו ח"כ יהודה גליק מסייעת הליכוד על פועלו במסגרת הרשות המחוקקת. אלוף במיל' דן הראל זכה בקטגוריית צבא וביטחון. אמיר לוי, הממונה לשעבר על התקציבים במשרד האוצר זכה בקטגוריית הרשות המבצעת. בקטגוריית הרשות המקומית זכה השנה ראש עיריית באר שבע, רוביק דנילוביץ'. עיתונאי ידיעות אחרונות, שחר גינוסר בקטגוריית תקשורת, ובקטגוריית הרשות המבקרת זכה השנה מבקר הפנים של תנועת הליכוד, שי גלילי. בקטגוריית מאבק חברתי ציבורי זכתה השנה ראשת האופוזיציה בהסתדרות המורים, גילה קליין. בקטגוריית טוהר המידות זכתה חושפת השחיתות עו"ד מעיין אגם ובקטגוריית מפעל חיים זכה העיתונאי דן מרגלית. אבירים אלה מצטרפים לרשימה מפוארת של אבירים משנים קודמות.